

Hilsen til landsrådet i KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, 28. september 2021

Bjørn Arild Gram, styreleder i KS

Kjære alle sammen! Takk for invitasjonen til landsrådets møte.

Det er jo egentlig noen historiske bånd mellom kommunesektoren/KS og kirken/KA. KA var jo assosiert medlem av KS før de kirkelige fellesrådene ble egne forvaltningsorganer, med hjemmel til å overdra forhandlingsrett til egen arbeidsgiverorganisasjon.

Men i det lange historiske perspektivet kan vi vel heller si at kommunene og det lokale folkestyret er sprunget ut av kirken – for som kjent var den kirkelige administrative inndelingen utgangspunktet for den administrative organiseringen av det lokale folkestyret gjennom formannskapslovene i 1837.

Både på lokalt nivå og på nasjonalt nivå er de kirkelige organer nå selvstendige rettssubjekter. Det er imidlertid ikke til hinder for at det fortsatt er et nært forhold mellom kommune og kirke landet over, og – slik jeg oppfatter det – et gjensidig ønske om å bevare et slikt nært forhold også for framtiden.

Det er også min egen erfaring, som ordfører gjennom forholdsvis mange år. De lokale kirkene, aktiviteten i menighetene, samlingspunkt i hundrevis av lokalsamfunn, folkekirken – den er nok svært grunnfesta, og engasjementet er stort. Jeg satte stor pris på det nære samspillet som vi hadde mellom kommunen, lokalsamfunnene og kirken i min kommune, og jeg tror at det er svært mange i lokalpolitikken rundt om som vil si det samme.

I et livssynsåpent samfunn har både stat og kommune et ansvar for å legge til rette for at tro- og livssynsutfoldelse har en naturlig plass i det offentlige rom, uten å gi noen særfordeler. Dette likebehandlingsprinsippet kan likevel ikke være til hinder for at kommunene fortsatt legger ekstra administrative ressurser og tidsbruk inn i å bevare og videreutvikle relasjonen til Den norske kirke på lokalnivået.

I store deler av landet er Den norske kirke fortsatt det dominerende livssynssamfunnet målt i antall medlemmer. Det er et aktivt lokalt menighetsarbeid og diakonalt arbeid i hver eneste kommune i landet.

Og kirken er et naturlig samlingssted for befolkningen, ikke minst i kriser, i høytider og ved markering av store hendelser i livet. Kommunen yter som kjent fortsatt tilskudd direkte til Dnk lokalt gjennom bevilgningen til kirkelig fellesråd – som igjen vil påvirke hvor stort statstilskudd samtlig andre tro- og livssynssamfunn får lokalt. Og i de aller fleste kommuner er Kirkelig Fellesråd fortsatt lokal gravferdsmyndighet, fordi dette er ønsket fra kommunens side

I KS argumenterte vi for fortsatt lokal finansiering av kirken, da det spørsmålet var oppe til debatt. KA har over mange år jobbet utrettelig for å øke den statlige forpliktelsen til å finansiere vedlikehold av verneverdige kirkebygg – i de senere år spesielt middelalderkirkene i stein. I den politiske behandlingen av ny lov om Opplysningsvesenets fond i år fikk ikke KA den rettslige avtalen mellom kirke og stat om dette som dere ønsket – men det er gitt et klart politisk løfte om et utvidet statlig finansieringsbidrag som skal utfylle det som kommunene tross alt har hatt mulighet å legge inn til dette formålet fra egne midler.

Som kjent er vedlikeholdsutfordringene store i kommunal sektor, og det er grunnen til at mange kommuner har varslet at det ikke vil være mulig å legge inn store ekstra løft til dette formålet uten statlige bidrag. Vi har en felles interesse i å sørge for at det nye Stortinget følger opp denne enigheten, og gjør som de har sagt.

Det store temaet nå i kirkelige organer både nasjonalt og lokalt er forslaget til ny organisering av Den norske kirke – for å kunne legge til rette for én arbeidsgiverlinje for alle ansatte på lokalplanet. Det er også tema på landsrådets møte, og det pågår en høring om dette i regi av Kirkerådet. KS har hatt flere møter med det utvalget som har utredet dette, og jeg setter pris på involveringen og dialogen vi har hatt.

Det er ikke tid til å gå dypt inn i dette nå, men vi har understreket fra vår side at hvis (eller når) kirken lokalt velger en organisering i prostifellesråd hvor det ikke lenger er fullt samsvar mellom kommunegrense og kirkelig fellesråds grense, *må* det være strukturer på plass som kan ivareta direkte dialog og samhandling mellom organet og den enkelte kommune.

Hva det praktisk kan bety, skal jeg ikke gå inn i her, men jeg er altså svært opptatt av at kirken ikke organiserer seg bort fra lokalsamfunnene, og at vi kan ta vare på og videreutvikle et tett samspill mellom kommunene og kirken.

Mulig jeg er litt langt inn i debatten dere skal ha nå, men jeg vil understreke at når vi fra KS side har vært opptatt av dette – skyldes det at vi er sikre på at våre medlemmer – kommunene – verdsetter en direkte relasjon til Den norske kirke lokalt.

Lykke til med landsrådsmøtet!